

FASTFOODRESTAURANTS

VAN SPRONSEN
& PARTNERS

horeca - advies

BRANCHE IN BEELD

Dit is een publicatie van Van Spronsen & Partners horeca – advies

Jaargang: 2019

Stijging blijft licht achter

Landelijke ontwikkeling

De afgelopen vijf jaar is het fastfoodrestaurant aanbod gegroeid van 364 naar 422 vestigingen, een stijging van circa 17%. De ontwikkeling is iets lager dan hetgeen de overkoepelende fastservicesector (+19%) laat zien. Onder de fastservicesector vallen concepten als de lunchroom, snackbar, ijssalon, grillroom en dus ook het fastfoodrestaurant.

Ontwikkeling in de provincies

Noord-Holland heeft, mede dankzij Amsterdam de hoogste dichtheid van aantal fastfoodrestaurants per 100.000 inwoners (3,2). Zonder Amsterdam is de dichtheid in Noord-Holland lager (2,0) dan het Nederlands gemiddelde (2,5). De forse stijging de afgelopen vijf jaar in Groningen moet gezien worden als herstel en inhaalslag, aangezien het aantal fastfoodrestaurants per 100.000 inwoners nog steeds onder het landelijk gemiddelde ligt. Het aanbod ligt hier nog niet op het niveau van 10 jaar geleden.

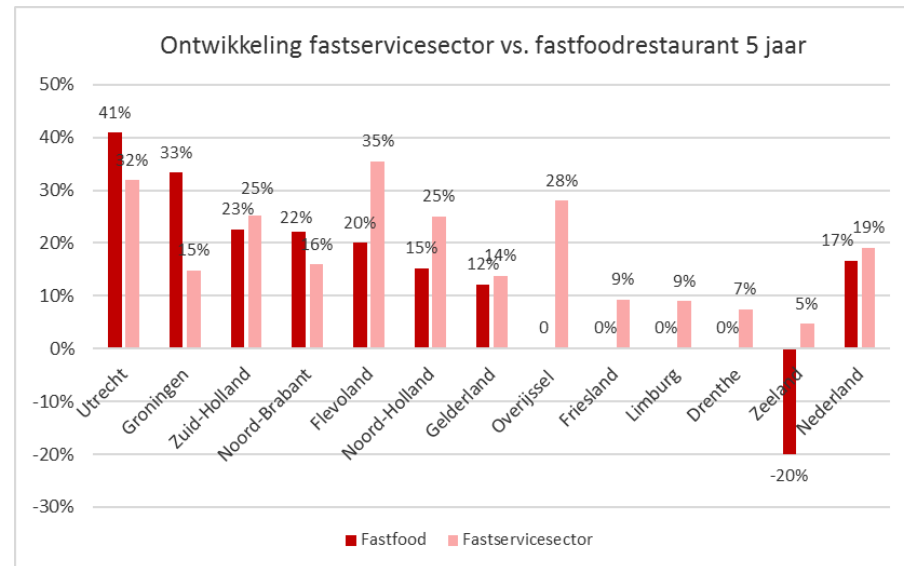
Met name in Drenthe en Zeeland is het fastfoodrestaurant minder sterk vertegenwoordigd. Dit komt o.a. doordat hier weinig kilometers rijksweg zijn, er een beperkt aantal grotere steden is (en een laag aantal inwoners per km²) en een relatief groot deel (45%) van de bevolking 50-plus is en niet tot de belangrijkste doelgroep behoort. In de provincie Utrecht is de stijging de afgelopen 5 jaar het hoogst (+41%), wat nagenoeg geheel veroorzaakt wordt door bijna een verdubbeling van het aanbod in de stad Utrecht.

Fastfoodrestaurants	2018	2013	% 5 jaar	% 10 jaar	Dichtheid
Noord-Holland	91	79	15%	23%	3,2
Zuid-Holland	114	93	23%	31%	3,1
Flevoland	12	9	33%	20%	2,9
Limburg	29	29	0%	4%	2,6
Utrecht	31	22	41%	15%	2,4
Noord-Brabant	55	45	22%	15%	2,2
Groningen	12	9	33%	-25%	2,1
Overijssel	22	23	-4%	0%	1,9
Gelderland	37	33	12%	9%	1,8
Friesland	10	10	0%	25%	1,5
Zeeland	4	5	-20%	0%	1,0
Drenthe	5	5	0%	-17%	1,0
Totaal	422	362	17%	16%	2,5

Bron: HorecaDNA

Bron: McDonald's Nederland

Met name high traffic locaties

Steden met veel fastfood aanbod

In onderstaande tabel is een overzicht van de 20 gemeenten met het grootste fastfoodaanbod opgenomen (minimaal vijf fastfoodrestaurants). Circa 60% van het totale fastfoodrestaurantaanbod in ons land is te vinden in deze steden. Het aanbod in de 'grote stad' groeit harder (+22%) dan in de rest van Nederland (+9%). Deze groei is met name toe te wijzen aan Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, waar het absolute aanbod met 24 fastfoodrestaurants toenam, 50% van de totale groei in de steden.

Over de linie is te zien dat in grote steden het aanbod toeneemt, behalve in Maastricht. In de studentenstad is het aanbod afgenomen, hoewel de dichtheid nog steeds fors boven het landelijk gemiddelde ligt. Aan de andere kant valt vooral de groei in Roermond op (+150% in 10 jaar), waardoor de stad nu de allerhoogste dichtheid kent (8,7 fastfoodrestaurants per 100.000 inwoners).

Fastfoodrestaurants	2018	% 5 jaar	% 10 jaar	Dichtheid
Amsterdam	52	18%	33%	6,2
Rotterdam	36	33%	29%	5,7
Den Haag	20	0%	5%	3,8
Utrecht	15	88%	25%	4,4
Breda	10	11%	43%	5,5
Haarlemmermeer	9	13%	13%	6,2
Groningen	9	50%	-18%	4,4
Tilburg	8	14%	0%	3,7
Eindhoven	8	33%	33%	3,5
Arnhem	7	0%	17%	4,5
Almere	7	0%	0%	3,5
's-Hertogenbosch	6	20%	-25%	3,9
Amersfoort	6	20%	20%	3,9
Enschede	6	100%	50%	3,8
Leiden	6	50%	50%	4,9
Nijmegen	6	20%	20%	3,5
Roermond	5	25%	150%	8,7
Roosendaal	5	67%	67%	6,5
Venlo	5	0%	0%	4,9
Alkmaar	5	25%	67%	4,6
Maastricht	5	-17%	0%	4,1
Apeldoorn	5	25%	0%	3,1
Gemiddeld	11	22%	21%	4,8

Bron: Van Spronsen & Partners foto archief

Fastfood liefhebbers?

In onderstaande tabel is het overzicht opgenomen met steden die relatief veel fastfood restaurants tellen, gerelateerd aan het aantal inwoners.

Hier is duidelijk te zien dat fastfoodrestaurants relatief vaak langs A-snelwegen gevestigd zijn. Er staan veel gemeenten in de lijst staan die gevestigd zijn langs een snelweg, waar zich clusters van fastfoodrestaurants bevinden (Veenendaal, Capelle aan de IJssel, Gouda Rijswijk). Verder valt op dat er veel gemeenten in deze lijst staan die grootschalig trekkers als retail outlet centers (Roosendaal, Lelystad, Roermond) of high traffic locaties (Haarlemmermeer met Schiphol en A4 Brugrestaurant) hebben.

Fastfoodrestaurants	2018	Dichtheid
Roermond	5	8,7
Rijswijk	4	7,7
Roosendaal	5	6,5
Haarlemmermeer	9	6,1
Amsterdam	52	6,1
Rotterdam	36	5,6
Gouda	4	5,5
Breda	10	5,5
Lelystad	4	5,2
Venlo	5	4,9
Lansingerland	3	4,9
Leiden	6	4,8
Veenendaal	3	4,6
Alkmaar	5	4,6
Capelle aan den IJssel	3	4,5
Arnhem	7	4,5
Groningen	9	4,4
Utrecht	15	4,3
Vlaardingen	3	4,2
Maastricht	5	4,1
Gemiddeld	10	5,4

Formuledichtheid

Het mag geen verrassing wezen dat McDonald's de meeste vestigingen in Nederland telt, ruim 4 keer zo veel als de nummer 2 en 3, Burger King en KFC. Nederland telt op iedere 100.000 inwoners 1,4 McDonalds vestigingen, met name in Limburg en Zuid-Holland is de keten bovengemiddeld aanwezig. In Zeeland is het aanbod relatief beperkt, wat mogelijk veroorzaakt wordt door de bovengemiddelde vergrijzing (doelgroep fastfood zijn met name jongeren).

Dominantie

In Nederland behoort bijna 85% van de fastfoodrestaurants tot 1 van de 'drie grote jongens', McDonalds, KFC, Burger King). Flevoland kent het meest gevarieerde aanbod, in Friesland domineert McDonalds het meest. De formules hebben een gemiddelde verkoopoppervlakte van ruim 200m², waarmee dit bedrijfstype fors groter is dan reguliere restaurants en andere daghoreca.

Andere formules die onder fastfoodrestaurants vallen zijn New York Pizza, Pizza Hut, Chicken Spot, Halal Fried Chicken en enkele hippe burgerconcepten.

Locaties

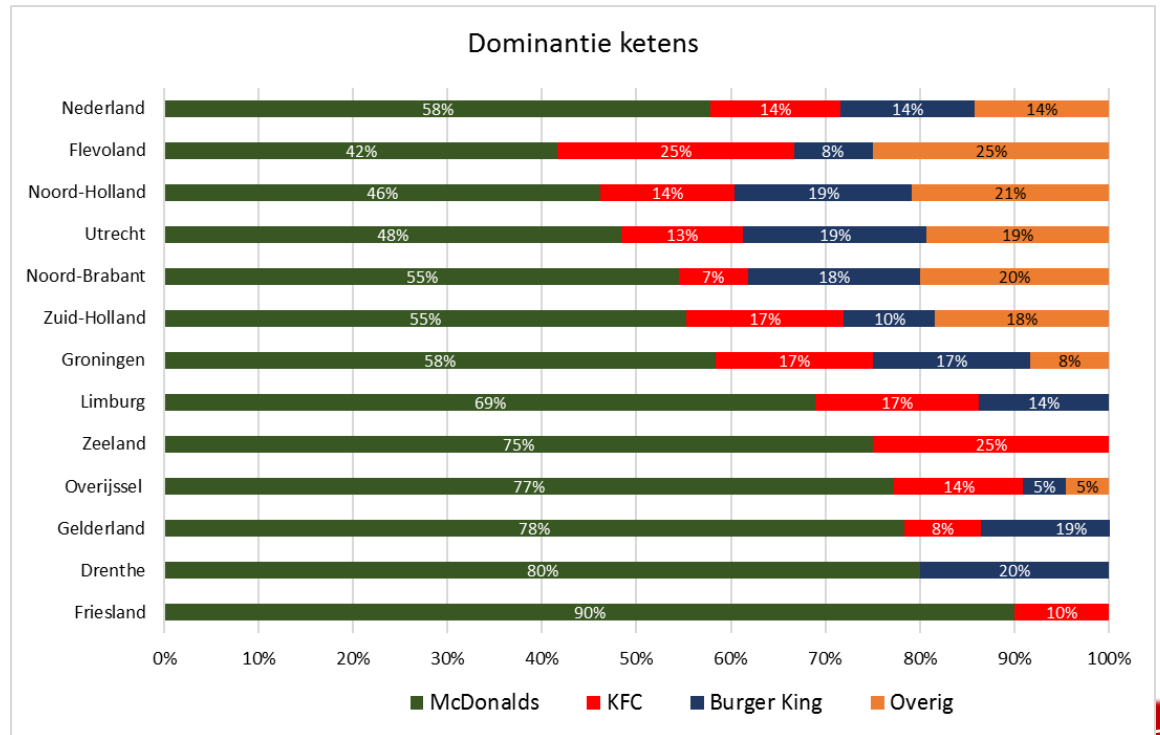
Kijkende naar de locaties van de fastfoodrestaurants dan valt met name op dat McDonald's 1 op de 5 vestigingen langs N-wegen vestigt.

Locatie	Stad	Snelweg	N-weg
McDonalds	48%	32%	20%
KFC	57%	28%	16%
Burger King	59%	34%	7%

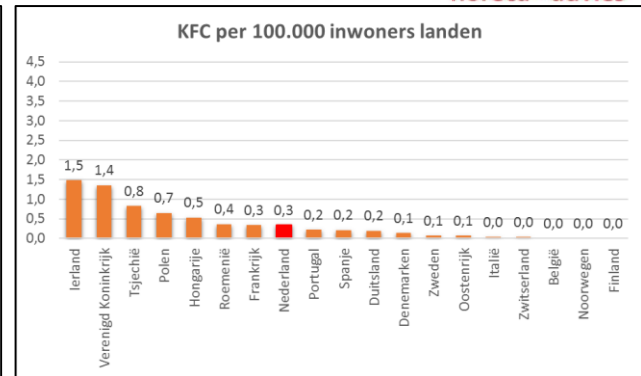
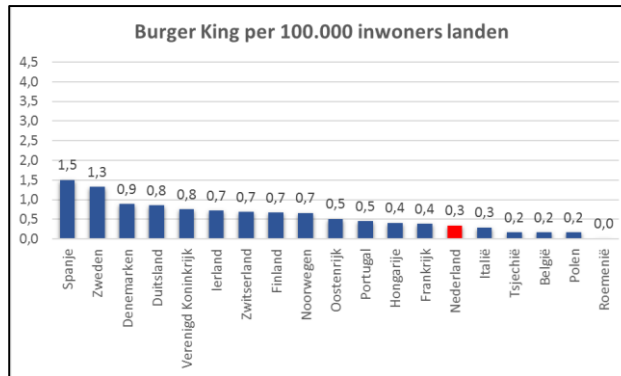
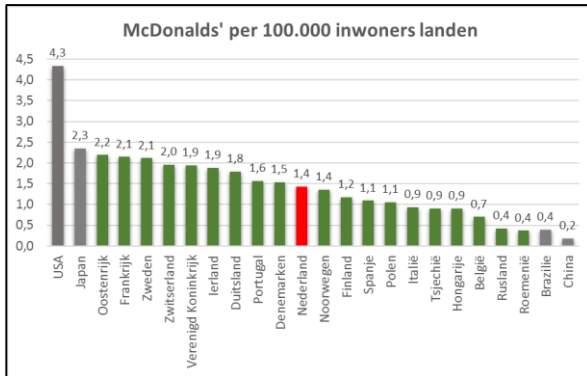
Formules	Gemiddeld v.v.o.
McDonald's	241
Kentucky Fried Chicken	259
Burger King	178
New York Pizza	61
Pizza Hut	50
Chicken Spot	64
Halal Fried Chicken	187
Burgeeester	59
Overig	125
Totaal	214

Burger King en KFC vestigen zich relatief veel in het stadscentrum. Van Burger King is wel bekend dat zij zich de komende jaren ook meer langs de snelwegen willen vestigen.

Fastfoodrestaurants	Totaal	Aantal			Dichtheid			
		McDonalds	KFC	Burger King	McDonalds	KFC	Burger King	Totaal keten
Limburg	29	20	5	4	1,8	0,4	0,4	2,6
Zuid-Holland	114	63	19	11	1,7	0,5	0,3	2,5
Noord-Holland	91	42	13	17	1,5	0,5	0,6	2,5
Flevoland	12	5	3	1	1,2	0,7	0,2	2,2
Groningen	12	7	2	2	1,2	0,3	0,3	1,9
Utrecht	31	15	4	6	1,2	0,3	0,5	1,9
Gelderland	37	29	3	7	1,4	0,1	0,3	1,9
Overijssel	22	17	3	1	1,5	0,3	0,1	1,8
Noord-Brabant	55	30	4	10	1,2	0,2	0,4	1,7
Friesland	10	9	1	0	1,4	0,2	0,0	1,5
Drenthe	5	4	0	1	1,0	0,0	0,3	1,3
Zeeland	4	3	1	0	0,6	0,2	0,0	0,8
Totaal	422	244	58	60	1,4	0,3	0,3	2,1

Bron: HorecaDNA

McDonald's

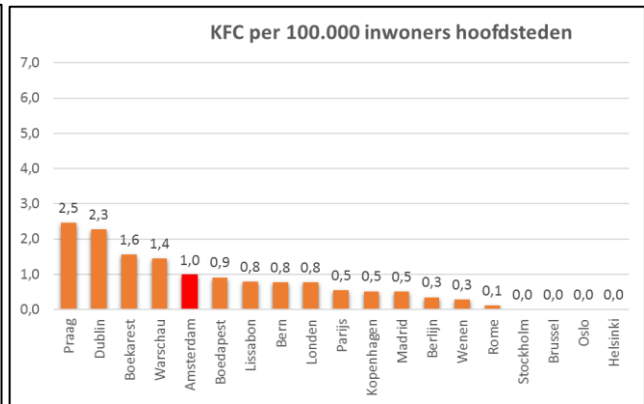
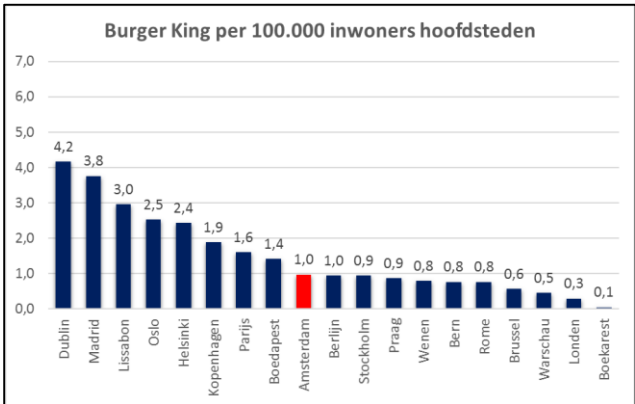
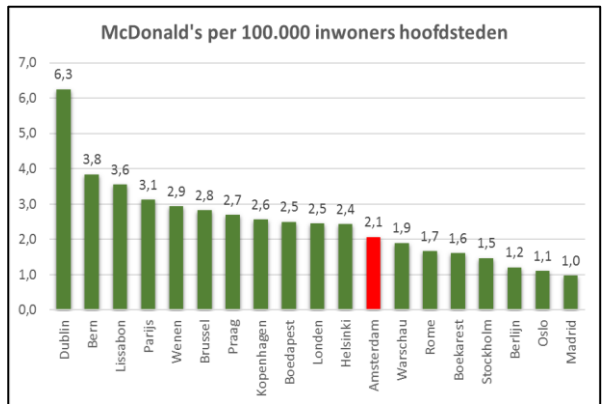
- Ten opzichte van andere Europese landen scoort Nederland in de middenmoot.
- Binnen Europa voeren Oostenrijk en Frankrijk de lijst aan, met relatief gezien 50% meer aanbod dan Nederland.
- China (ruim 2.500 vestigingen) telt nog relatief weinig vestigingen, er zijn hier plannen voor verdubbeling van het aanbod.
- Amerika (>14.000 vestigingen) spant de kroon met bijna 4,5 McDonald's per 100.000 inwoners.
- In de Europese hoofdsteden telt Dublin verreweg de meeste vestigingen per 100.000 inwoners.

Burger King

- Ten opzichte van andere Europese landen telt Nederland relatief weinig Burger King vestigingen.
- Binnen Europa voeren Spanje en Zweden de lijst aan, met relatief gezien 4 tot 5 keer meer aanbod dan Nederland.
- In de Europese hoofdsteden is Burger King opvallend veel vertegenwoordigd in Madrid en de Scandinavische hoofdsteden. Dit zijn steden waar KFC en McDonald's matig of helemaal niet vertegenwoordigd zijn.
- Amsterdam telt relatief weinig vestigingen.

KFC

- Ten opzichte van andere Europese landen scoort Nederland in de middelmoot.
- Binnen Europa voeren Ierland en de UK de lijst aan, met relatief gezien bijna 5 keer meer aanbod dan Nederland.
- In de Europese hoofdsteden is KFC opvallend veel vertegenwoordigd in Oost-Europese steden (Praag, Boekarest, Boedapest en Warschau).
- Ook Amsterdam telt relatief veel vestigingen.

Opgericht

- 1955 Des Plaines, Illinois (VS)

Filialen

- 36.899 (in 121 landen)
- 252 (in NL, 2018)

Omzet

- \$ 24,- miljard (2017 wereldwijd)
- € 811,- miljoen (2017 Nederland, bron Misset top 100)

Focus doelgroep:

- Scholieren & studenten
- Gezinnen
- Zakenmensen

Gebruiksmomenten:

- Ontbijt
- Lunch
- Diner

Extra Serviceconcepten:

- McDelivery
- McCafé (45 vestigingen in Nederland)

Visie:

- **Good Food Fast** is het credo van McDonald's. Kwaliteit op alle fronten staat daarbij centraal. Dit houdt in dat we iedere gast de beste kwaliteit en een gevarieerde keuze willen bieden. Iedereen moet op elk gewenst moment, in een aangename restaurantomgeving, een lekkere keuze kunnen maken bij McDonald's. (bron: McDonald's)

Opgericht

- 1954 Miami, Florida (VS)

Filialen

- 15.700 (in 98 landen)
- 60 (in NL, in 2018)

Omzet

- \$ 4,- miljard (2017 wereldwijd)
- € 109 miljoen (2017 Nederland, bron Misset top 100)
- Locatie Schiphol hoogste omzet ter wereld, sinds 1993 non-stop open!

Focus doelgroep:

- 13-34 jaar

Gebruiksmomenten

- Lunch
- Diner

Extra Serviceconcepten:

- Delivery

Visie:

- In de komende jaren wil Burger King de meest winstgevende Quick Service Restaurants business zijn, door middel van een sterk franchisesysteem en geweldige mensen, die de beste hamburgers ter wereld maken

Opgericht

- 1952 South Salt Lake, Utah (VS)

Filialen

- 21.487 (in 123 landen)
- 58 (in NL, in 2018)

Omzet

- \$ 3.1 miljard (2017 wereldwijd)
- € 120 miljoen (2017 Nederland, bron Misset Top 100)

Focus doelgroep:

- 20-35 jaar

Gebruiksmomenten

- Lunch
- Diner

Extra Serviceconcepten:

- Delivery

TRENDS & ONTWIKKELINGEN

HORECATRENDS.COM

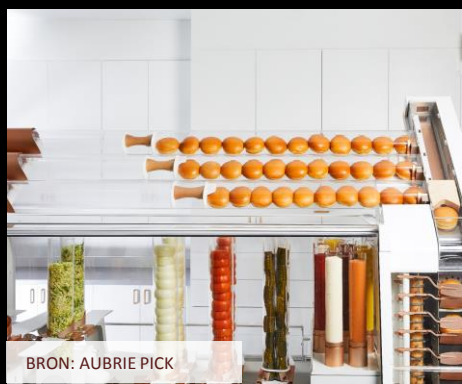
Van Spronsen & Partners

www.horecatrends.com publiceert dagelijks de nieuwste trends in eten, drinken, dansen, slapen, in- en ontspannen en winkelen.

horeca - advies

CREATOR burgers

Bij Creator in San Francisco is het eten van een hamburger een hele ervaring! Hier worden de burgers met een volledig automatisch bereidingsproces van begin tot eind gemaakt in de ultieme 'robot' keuken. De toekomst van de fastfood industrie?

BRON: AUBRIE PICK

MAX burgers

Sinds 14 juni 2018 serveren alle MAX-hamburger restaurants klimaat-positieve hamburgers die daadwerkelijk koolstofdioxide uit de atmosfeer laten verdwijnen. Deze burgers gaan dus daadwerkelijk klimaatverandering tegen.

In Europa zijn er momenteel al 130 restaurants te vinden!

BRON: HORECATRENDS

Robot pizza

Zume Pizza is een start-up in Amerika waar robots en mensen samenwerken om de meest lekkere pizza's te bezorgen bij klanten. Hiermee kan er bespaard worden op personeelskosten maar tegelijkertijd ook een snellere leveringstijd gegarandeerd worden. De start-up stond in 2017 op nummer één in de lijst van meest veelbelovende start-ups van het CNBC.

BRON: HORECATRENDS

Freakshakes

Freakshakes bestaan uit een basis milkshake naar keuze (banaan, chocolade, vanille etc.) met daarop een toef slagroom en saus naar keuze en wordt omgeven door zoetigheden zoals: cake, cookies, donuts, fruitsoorten, snoepjes en andere toppings.

Vooraf op Instagram delen gebruikers hun creaties en recepturen met de rest van hun volgers. De hashtags die gebruikt worden zijn: #freakshake #freakshakes en #crazymilkshakes.

BRON: HORECATRENDS

Instagrammable

Instagram doet het geweldig als marketingtool alhoewel er steeds meer concepten komen die juist 'hidden, secret, just something you want to experience for yourself com' communiceren.

Voor de grote massa geldt echter nog steeds dat men graag fotografeert en foto's van anderen bekijkt op Instagram. Ook op het gebied van fastfood zien we veel op Instagram. Denk hierbij aan #freakshakes of bijvoorbeeld #coffeinacone

BRON: HORECATRENDS

Fastfoodtrends

Wil je meer trends, innovaties en inspiratie opdoen binnen de fastfoodsector? Lees dan ook het trendboekje 'Fastfoodtrends 2018' van onze collega's bij horecatrends.com. Wat is populair, wat gebeurt er in het buitenland en waar kunnen we hier ook gebruik van maken. De bijdrage is terug te vinden op de website van Horecatrends.

TRENDS | INNOVATIE | INSPIRATIE VAN SPRONSEN & PARTNERS

Groei door gemak en verbreding

Wij verwachten dat de groei van fastfood in algemene zin de komende jaren zal toenemen. Dit is enerzijds vanuit de toename van maaltijdbezorging en anderzijds door expansiedrift van bestaande ketens en nieuwe toetreders op de markt. Met name in de grote steden zien we dat concepten als Five Guys of Ellis Gourmet Burger hun intrede doen. Op dit momenteel nog maar een marginaal deel van het aanbod, echter door de toenemende behoefte aan meer 'fast casual' dan fastfood, met aandacht voor kwaliteit en herkomst van producten, scoren dit soort concepten goed. Ook concepten in het absolute topsegment van de fastfood, de 'haute friture' zoals Frites Atelier nemen een groeiend deel van de markt in.

Daarentegen staat de gevestigde orde verre van stil. Waar McDonald's het met name zoekt in verbreding in bezoekmoment (ontbijt) en assortiment (McCafé met koffie en luxere gourmet burgers) zien we dat KFC en met name Burger King inzet op groei van verkooppunten. Recent opende Burger King in Tilburg en Spijkenisse en de volgende in Goes staat al in de startblokken, allen met een nieuwe 'look & feel'. Doelstelling is om minimaal 10 nieuwe locaties per jaar in Nederland te vestigen. Ook in België wordt ingezet op forse uitbreiding.

Gezien het huidig aanbod in relatie tot het aantal inwoners, de trends, het relatief forse aantal kilometers snelweg en dito automobilisten, zien wij de komende vijf tot zeven jaren het totaal aantal fastfoodrestaurants richting de 500 toenemen. Hierbij speelt ook mee dat grote ketens financiële slagkracht hebben en eenvoudiger kunnen uitbreiden.

Formules als Domino's blijven ook inzetten op groei, inspelend op de bezorg- en gemakstrend. De groei zal echter wel afvlakken, mede gezien de toenemende aandacht voor gezondheid.

Technologie

Ook op het gebied van technologie staat de sector niet stil. De bestelzuil heeft na McDonalds ook zijn intrede gedaan bij de Burger King. De ABN Amro meldt dat door het toegenomen gemak en de frontale verleiding de gemiddelde orderbedragen tot wel 10% hoger oplopen. Dat er minder snel een volgende gast in je nek staat te hijgen zal hier ook een rol in spelen. Recent spotten wij al de eerste 'Hamburger-Bot', een prachtige uitvinding in de USA.

Dat de ketens ook aan bezorgen doen betekent dat er methodes ontwikkeld zijn om het eten warm te bezorgen, wat met name bij de dunne frietjes een uitdaging is.

Van fastfood naar health food met een verhaal

De salade, tomaatjes en worteltjes hebben hun intrede reeds enkele jaren terug al gedaan. We verwachten echter dat fastfoodrestaurants ook steeds meer rekening zullen gaan (moeten) houden met vegetariërs, veganisten en bijvoorbeeld met een glutenallergie. McDonalds was al een voorloper met communiceren wat er allemaal in de gerechten zit en tracht daarnaast transparant te zijn door bijvoorbeeld allerlei filmpjes te posten over de herkomst van de aardappelen en bereiding van frites, met daarbij oog voor de kwaliteit van het product.

Nieuwe keukens

We zijn benieuwd wanneer we de grotere halal en Aziatische fastfoodconcepten in de Nederlandse straten zullen gaan zien en hetzelfde geldt voor fastfood restaurants gebaseerd op de Oost-Europese keuken met gerechten zoals Khatchapuri en pierogies. Dit type streetfood wordt in Amerika steeds vaker gezien. Uit het feit dat TacoBell zich terugtrekt van de Nederlandse markt blijkt wel duidelijk dat Nederlanders taco's niet graag in een fastfood restaurant eet en op de één of andere manier zien wij de puntzak spaghetti, zoals vermeld in trendbijlage van onze collega's van horecatrends, ook geen intrede doen in Nederland!

Bron: Burger King Nederland

Even voorstellen... Van Spronsen & Partners horeca-advies

Ruim 31 jaar kunnen horeca- & leisureondernemers, overheid, projectontwikkelaars, financieringspartijen en de pers bij ons terecht voor advies over de horeca- en leisurebranche.

Naast horeca-advies verzorgt De Van Spronsen & Partners groep horeca-salarisadministratie, horeca-administratie en gastvrije trainingen.

We zijn gespecialiseerd in stedelijke horeca- en hotelvisies, haalbaarheidsonderzoeken, vestigingsplaatsonderzoeken, rendementverbeteringen, managementondersteuning, conceptontwikkeling, marketing & strategische visies. Ons bureau voert daarnaast horeca- en leisure onderzoeken uit zoals de Meest Gastvrije Stad en het Nationale Sauna onderzoek.

Naast horeca-advies verzorgt de Van Spronsen & Partners groep ook horeca-salarisadministratie, horeca - administratie en gastvrije trainingen.

Regelmatig publiceren wij vakgerelateerde blogs, brancheboekjes en trendpresentaties. Kijk voor alle publicaties op www.spronsen.com en www.horecatrends.com

Voor meer informatie, reacties of vragen over het onderzoek kunt u contact opnemen met Guido Verschoor, senior-adviseur bij Van Spronsen & Partners horeca-advies.

E-mail: guidoverschoor@spronsen.com

Tel. 071 541 88 67 / 06 41832692

Lees ook de volgende publicaties op spronsen.com:

Inspiratie nodig?

Lees dan ook de publicaties op horecatrends.com/trendboekjes

